

ЧУДОМИР ПОД ШАРЕНАТА ЧЕРГА

chitanka.info

Като се върне надвечер уморена от работа, мама ще сложи мотиката на пръстника до стълбата, ще израмчи цедилката с малкото, ще го търкулне на козяка, ще му даде намокрена коричка хляб да се залисва, па ще се разтича съчки да събира, огъня да стъкне, за да попари набързо нещо за вечеря.

Докато се разгори огънят и се стопли водата, тя ще издои кравата и козите, на квачката с малките пиленца, дето е захлупена под коша, ще тръсне зрънца, водица ще сипе в паницата и като прибере прането, ще влезе в къщи, за да нахрани най-малкото. След това ще го разсъблече, ще го прекръсти пред старата икона, ще го целуне и ще го мушне под чергата.

Тогава ще почне да нарежда вечеря за другите. Баща ми, когото всяка вечер чакаме до късно, преди да влезе в къщи, ще се изкашля и чуем ли, пресекват всякакви боричкания, караници и плачове и за миг в стаята е въдворен относителен ред. Ще го посрещне мама, ще му помогне да си съблече кюрка, ще му полее да се измие и той като седне в къта до огнището, ще се наредим в кръг около голямата паралия всеки с комат в лявата ръка и лъжица в дясната и ще чакаме да почнем. Прекръсти ли се и сръбне ли веднъж, втурваме се едновременно с лъжиците всички и почваме едно сърбане, едно мляскане, сякаш от три дни хапка не сме слагали в уста. Мама ще сипва, ще присипва, хляб ще реже, нослета ще бърше, фасулени зърна ще отделя или късчета месо на злоядите и не смогва залък в уста да сложи. Не стига това, но баща ми по два пъти ще я праща в зимника вино да точи. Похапне ли малко и дигне пръст, тя си знае: ще рипне, ще вземе малката зелена пахарка, ще я оплакне и тичешком ще му я поднесе, а той ще обърше мустаци, ще я дигне и ще си я изцуцурка до дъно. Ще обърше наново мустаци с длан, ще примляска и пак ще дигне пръст и така два, че понякога и до три пъти. Затова мама никога не сядаше да се разположи като другите за вечеря, а някак особено. Свита при главните до огнището или зад някое от децата с един подгънат до нея крак, а другия пречупен така, че коляното достига до брадата, готова всеки миг да стане.

Рядко някога, като ѝ додее от сядане и ставане, ще се сопне:

— И-и-и! Да ти се не види и виното, и намярата! Че кажи да ти наточа една кофа или напълня голямата бъклица, да пиеш и се напиеш, та да не ставам час по час.

— Не може! — ще промърмори той през нос. — Тъй се пие вино. Прясно трябва да е, искри да пуца. То не е боза.

Като се нахрани и допие последната пахарка, както си седи по турски в къта, баща ми ще се поразкопчее, ще поотслаби пояса, ще се измести малко назад и ще се търкулне върху леговището си. Ще лежи, ще пухти, ще примлясква, па като почне да го унася, мама ще му разкопчее калцуните, ще ги изуе, ще го разсъблече като малко дете, ще го завие, като му подгъне около кръста откъм стената, ще му прибави още завивки, ако му е тънко, или ще отнеме, ако му е горещо, и пак ще зацъка из стаята да дига, да слага, да разтребва и подрежда.

До баща ми, който освен на общата рогозка и козяка спеше и на една голяма меча кожа, се гушеше обикновено най-голямото момче, след него по-малкото, още по-малкото и т.н. След тях следваше женската челяд и най-накрая „кушлето“ — най-малкото.

По някое си време хе, след полунощ, като раздигне и измий съдовете, отсее брашно, което ще меси преди зори, и зарови огъня, мама ще изправи вкочанясала снага, ще застане сред стаята, ще склучи ръце на кръста и ще спре кротък поглед над спящите си седем рожби, ще гледа, ще гледа, после ще въздъхне тихо и едва забележима усмивка ще огрее посърналото ѝ от труд и грижи лице. Този момент може би бе единственият на щастие и доволство. Изправена така, зад нея кандилото и иконостасът ще очертаят златна нимба над главата и тя ще напомня на старинна икона, изписана от дълбоко вярващ майстор зограф.

След това пак ще се приведе, ще почне да подгъва завивка, да намества, да оправя чорлави коси, покрили лицето, и закопчава някоя разкопчана риза.

Една от сестрите ми спеше много неспокойно и често така се извърташе насън, че главата ѝ отиваше в краката на другите. Ще я прихване внимателно, ще я изтегли да я постави на подглавката, тя ще почне да проплаква през сън, а мама ще ѝ шепне:

— О, о, о, мама, о, о, няма, мама, няма, няма... Спи, детето ми, нанкай, нанкай!

Аз обичах да спя открит до гърдите, а по-малката ми сестра пък се завиваше така, че само носът ѝ се показваше отвън. Ще дръпне чергата да ме завие, ще сложи устна върху челото на друго да провери няма ли температура, че цял ден се е къпало в реката, изскочил крак

ще прибере под завивката и чак тогава почти неразсъблечена, ще подгъне колена, ще се свие в самия край на постелките, ще надигне главичката на най-малкото да я сложи на лявата си ръка, а дясната ще праметне като скоба, за да придържа тежката черга, да не го задуши, и като въздъхне пак тежко, още веднъж ще притвори подлютените от умора клепки.

Голямата шарена черга с тъмнокафявите и сиви от карнобатска вълна пръти, дето достигаше от единия до другия край на стаята, и козяка на черните и червени квадрати — тъй си ги помня плътни и рошави, прикътали в топлите си пазви девет души. Девет проснати тела, девет рошави глави, наредени, една до друга, тихо пухкащи и почиващи след усилена дневна работа и игри.

И рогозката отдолу, и дебелият козяк, и шарената черга бяха тъй широки, тъй дълги, а на клетата мама все не достигаше ни постелка, ни завивка. Все на края беше тя, все полуотвита, все полубудна, все нащрек.

Наспал ли си се сладко и си отворил очи след втори петли, тежка вечеря ли не ти дава да се унесеш в дрямка, или кошмарен сън те е сепнал посред нощ и се взираш плахо в тъмнината; когато очи и да отвориш, ще я видиш на самия оръфан край на рогозката, свита на скоба и бдяща над своята челяд или леко надигната, наглежда кой как спи, или пресяга някого да завие, или пък бавно люлее на ръка разплаканото малко и тихо, нежно и провлачено пропява като в просъница:

— Нани, мама, нании, нании... чедо, нани, нании... Ъ, Ъ, Ъ, Ъ, Ъ,
Ъ, Ъ...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.